

การสูบบุหรี่ของพนักงานค่าสับ

ที่มาของการศึกษา

ปัจจุบัน มีการจัดงานมหรสปในศาสนสถานมากขึ้น ซึ่งนับเป็นการเปิดโอกาสให้มีการนำ อบายมุขต่างๆ อาทิ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ และการพนัน เข้ามาสู่พื้นที่นี้โดยง่าย ทาง ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) ร่วมกับมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนา (มสพ.) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จึงได้ให้สำนักวิจัยเอแบค โพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญทำการศึกษาพฤติกรรมและความคิดเห็นต่อการสูบบุหรี่ของผู้นำ ทางศาสนา เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการรณรงค์ส่งเสริมให้ “ศาสนสถานปลอดบุหรี่” ต่อไป

จุดมุ่งหมายและวิธีการ

เพื่อให้ทราบความคิดเห็น ประสพการณ์ และทัศนคติของผู้นำทางศาสนา ต่อการสูบบุหรี่ใน ศาสนสถาน และการกำหนดให้ศาสนสถานเป็นเขตปลอดบุหรี่ ทางสำนักงานวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จึงได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้นำทางศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม จำนวนรวม 905 ตัวอย่าง ในเขตพื้นที่เป้าหมายคือ กรุงเทพมหานคร และจังหวัด หัวเมืองใหญ่ในแต่ละภูมิภาค ได้แก่ ชลบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา และสงขลา ทั้งในและนอก เขตเทศบาล โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์และลงสำรวจภาคสนาม ระหว่างวันที่ 27 พ.ค. - 8 มิ.ย. 2552

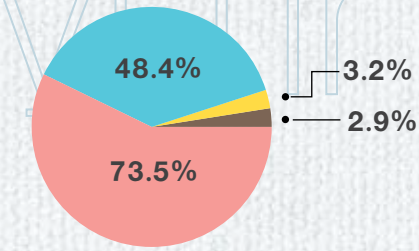
ผลการศึกษา

- พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้นำทางศาสนา
 - ผู้นำทางศาสนา ร้อยละ 52.7 สูบบุหรี่/ยาสูบ
 - ผู้นำทางศาสนาที่สูบบุหรี่/ยาสูบในปัจจุบัน สูบบุหรี่/ยาสูบในเขตศาสนสถาน ร้อยละ 95.0
 - ผู้นำทางศาสนาที่สูบบุหรี่/ยาสูบในปัจจุบัน ชื้อบบุหรี่/ยาสูบสูบเอง ร้อยละ 81.0
 - ผู้นำทางศาสนาที่สูบบุหรี่/ยาสูบในปัจจุบัน ร้อยละ 57.2 คิดจะเลิกสูบบุหรี่เร็ววัน เพราะไม่ตี ต่อสุขภาพ
- มุมมองจากศาสนิกชนต่อการสูบบุหรี่ของผู้นำทางศาสนา
 - ผู้นำทางศาสนา มองว่า ศาสนิกชนไม่ยอมรับพฤติกรรมการสูบบุหรี่/ยาสูบของผู้นำทาง ศาสนา ร้อยละ 41.2
 - ร้อยละ 89.8 เห็นว่า การสูบบุหรี่ท่ามกลางสาธารณชนของผู้นำทางศาสนาไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง
 - ร้อยละ 81.7 เห็นว่าการถวาย/ให้ บุหรี่/ยาสูบแก่ผู้นำทางศาสนา เป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง
- มุมมองต่อการกำหนดให้ “ศาสนสถานปลอดบุหรี่ 100%”
 - ร้อยละ 75.8 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย เพราะเป็นที่ปฏิบัติธรรม/เป็นสถานที่ประกอบ ศาสนพิธี /เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ควรให้การเคารพ
 - ร้อยละ 78.7 ต้องการการสนับสนุนในการดำเนินงานให้วัด/ โบสถ์ / มัสยิด เป็นเขต ปลอดบุหรี่ 100% โดยเฉพาะการสนับสนุน แผ่นป้าย เอกสารความรู้ สื่อรณรงค์ งบประมาณ และจัดอบรมเพิ่มความรู้

สำรวจสถานการณ์จาก “ผู้นำทางศาสนา”

ผู้นำทางศาสนาที่สูบบุหรี่

จากการศึกษาพฤติกรรมและความคิดเห็นต่อ “การสูบบุหรี่ของผู้นำทางศาสนา” ในครั้งนี้ พบว่า ผู้นำทาง ศาสนาเกินกว่าครึ่ง หรือ ร้อยละ 52.7 เคยสูบบุหรี่/ยาสูบมาก่อน โดยเริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกอายุ 17 ปี 2 เดือน และ พบว่า ปัจจุบันยังคงสูบบุหรี่อยู่ถึง ร้อยละ 58.7 โดยเฉลี่ยสูบบุหรี่ 6 วันต่อสัปดาห์ 11 มวนต่อวัน และระยะเวลาที่ สูบบุหรี่/ยาสูบผ่านมานานเฉลี่ย 23 ปี 10 เดือน

สูบบุหรี่แบบไหน?

บุหรี่ยี่ห้อสำเร็จรูป ร้อยละ 73.5
บุหรี่ม้วนเอง หรือ ยาเส้น ร้อยละ 48.4
ซิการ์ ร้อยละ 3.2
ไปป์ ร้อยละ 2.9 ตามลำดับ

ร้อยละ 95 สูบในเขตศาสนสถาน

ผู้นำทางศาสนาที่สูบบุหรี่/ยาสูบ ถึงร้อยละ 95.0 สูบบุหรี่/ยาสูบในเขตศาสนสถาน สถานที่ที่สูบบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ในห้องนอนส่วนตัว (ร้อยละ 52.3) ใต้ต้นไม้ (ร้อยละ 47.3) ในอาคารพัก อาศัยส่วนตัว (ร้อยละ 38.3) ฯลฯ

ส่วนใหญ่ซื้อสูบเอง

ผู้นำทางศาสนาที่สูบบุหรี่ในปัจจุบันมีถึง ร้อยละ 81.0 ชื้อบบุหรี่/ยาสูบเอง ที่น่าสนใจคือ มีศาสนิกชน นำมาถวายถึง ร้อยละ 12.5 ได้รับจากเพื่อนหรือคนสนิท ร้อยละ 10.0 และได้รับจากผู้นำทางศาสนา ด้วยกัน ร้อยละ 3.6

ผู้นำทางศาสนาที่สูบบุหรี่/ยาสูบกว่าครึ่งคิดว่าจะเลิกสูบเพราะไม่ตีต่อสุขภาพ

อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ ร้อยละ 57.2 ระบุว่า จะเลิกสูบบุหรี่เร็ววันนี้ ด้วยเหตุผลสำคัญคือ ไม่ตีต่อสุขภาพ (ร้อยละ 42.2) มีโรคประจำตัว/โรคต่างๆ กำเริบ (ร้อยละ 15.6) และราคาบุหรี่/ยาสูบ แพงขึ้น (ร้อยละ 11.9)

มุมมองจากศาสนิกชน

เมื่อให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้นำทางศาสนาปรับมุมมองต่อการงดการสูบบุหรี่ของผู้นำทางศาสนา พบว่า

ศาสนิกชนที่ “รับได้” มีไม่ถึง ร้อยละ 20

ศาสนิกชนเพียง ร้อยละ 19 ของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น ที่ยอมรับพฤติกรรมการสูบบุหรี่/ยาสูบของผู้นำทางศาสนาได้ แต่ที่น่าสนใจคือ สัดส่วนที่ระบุว่า ไม่ยอมรับพฤติกรรม (ร้อยละ 41.2) กับที่ไม่แน่ใจ (ร้อยละ 39.8) นั้น โดดเดี่ยวกัน มากกว่า 3 ใน 4 (ร้อยละ 89.8) ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่า การสูบบุหรี่ท่ามกลางสาธารณชนของผู้นำทางศาสนาเป็นการไม่เหมาะสม จนถึงไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

ตารางแสดงร้อยละของตัวอย่างที่ระบุความเหมาะสมของ “ผู้นำทางศาสนา” เกี่ยวกับการสูบบุหรี่/ยาสูบ ท่ามกลางสาธารณชน

ลำดับ	ความเหมาะสม ของ “ผู้นำทางศาสนา” เกี่ยวกับการสูบบุหรี่/ยาสูบ ท่ามกลางสาธารณชน	ร้อยละ	จำนวน
1	เหมาะสมอย่างยิ่ง	2.8	25
2	เหมาะสม	1.0	9
3	ไม่แน่ใจ	6.4	58
4	ไม่เหมาะสม	42.7	384
5	ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง	47.1	424
รวมทั้งสิ้น		100.0	900

ศาสนสถานปลอดบุหรี่เด็ดขาด

แน่นอนว่า การจะทำให้ ศาสนสถานปลอดบุหรี่ 100% (ห้ามสูบ ห้ามซื้อ ห้ามขายบุหรี่ ภายในเขตบริเวณศาสนสถานทั้งหมด) ได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของผู้นำทางศาสนาเป็นสำคัญ จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า

กว่า 3 ใน 4 เห็นควรให้ศาสนสถานปลอดบุหรี่ 100%

- ร้อยละ 75.8 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย โดยให้เหตุผลสำคัญ คือ เป็นที่ปฏิบัติธรรม/เป็นสถานที่ประกอบศาสนพิธี/เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ควรให้การเคารพ (ร้อยละ 29.1) บรรยากาศในวัดจะได้สดชื่น/จะได้มีทัศนียภาพที่ดี และการสูบบุหรี่เป็นสิ่งไม่ดี/เสียสุขภาพ (ร้อยละ 14.8) มีเพียง ร้อยละ 5.0 ที่ไม่เห็นด้วย และร้อยละ 19.2 ที่ไม่มีความเห็น
- กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 78.7 ต้องการการสนับสนุนในการดำเนินงานให้วัด/โบสถ์ / มัสยิด เป็นเขตปลอดบุหรี่ 100% โดยเฉพาะการสนับสนุน แผ่นป้าย เอกสารความรู้ สื่อรณรงค์ งบประมาณ และจัดอบรมเพิ่มความรู้

ตารางแสดงค่าร้อยละของตัวอย่างที่ระบุความต้องการให้สนับสนุนในการดำเนินงานให้วัด โบสถ์ มัสยิด เป็นเขตปลอดบุหรี่ 100%

ลำดับ	ความต้องการสนับสนุนในการดำเนินงานให้ วัด/โบสถ์/มัสยิด เป็นเขต “ปลอดบุหรี่ 100%”	ร้อยละ	จำนวน
1	ไม่ต้องการการสนับสนุนใดๆ เพราะไม่มั่นใจว่าจะสามารถทำได้	13.9	124
2	ไม่ต้องการการสนับสนุนใดๆ เพราะมีศักยภาพและทรัพยากรเพียงพอสำหรับดำเนินการได้เอง	7.4	66
3	ต้องการการสนับสนุน โปรดระบุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	78.7	701
	• แผ่นป้ายการจัดเขตปลอดบุหรี่	ร้อยละ 71.6 (502)	
	• เอกสารความรู้/ข้อมูลข่าวสาร	ร้อยละ 63.1 (442)	
	• สื่อรณรงค์	ร้อยละ 63.1 (442)	
	• งบประมาณ	ร้อยละ 48.1 (337)	
	• จัดอบรมเพิ่มความรู้	ร้อยละ 41.9 (294)	
	• วิทยากร	ร้อยละ 37.7 (264)	
	• กระบวนการดำเนินงาน	ร้อยละ 31.4 (220)	
	• อื่นๆ เช่น บังคับใช้กฎหมาย ขอความร่วมมือจากชุมชน เทศน์สอนเด็กเดือน เป็นต้น	ร้อยละ 0.6 (4)	
รวมทั้งสิ้น		100.0	891

ข้อเสนอแนะและความเห็นเพิ่มเติม

ศาสนสถาน คือพื้นที่สำหรับประกอบศาสนกิจ และเป็นที่พักอาศัยของผู้นำทางศาสนา ศาสนิกชนทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นพุทธ คริสต์ อิสลาม ต่างเลื่อมใสศรัทธาและให้ความเคารพนับถือ การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี จึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะการละเว้นอบายมุข ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือ “บุหรี่”

ผู้วิจัยเสนอว่า การจะทำให้ศาสนสถานเป็นเขตปลอดบุหรี่ 100% ได้สำเร็จหรือไม่นั้น นอกจากปัจจัยสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม อย่างเช่น ป้าย “ห้ามสูบบุหรี่/ยาสูบ” เอกสารความรู้ สื่อรณรงค์ต่างๆ การจัดอบรมตามศาสนสถานต่างๆ อย่างต่อเนื่องทั่วถึงกันแล้ว ยังต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เกิดความต่อเนื่อง

และหากเป็นไปได้ควรประกาศเป็นกฎกระทรวง รวมทั้งจัดทำเป็นนโยบาย **ห้ามสูบบุหรี่ในศาสนสถาน** อย่างชัดเจน

ผลิตโดย ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)
วิทยาเขตราชวิถี มหาวิทยาลัยมหิดล 420/1 อาคารอเนกประสงค์ ชั้น 5 ถ.ราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2354-5346 โทรสาร: 0-2354-5347 อีเมล: webmaster@trc.or.th

สำรวจวิจัยเรื่อง

พฤติกรรมและความคิดเห็น

ต่อการสูบบุหรี่ของผู้นำศาสนา:

กรณีศึกษาพระและผู้นำศาสนาในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในหัวเมืองใหญ่ในภูมิภาค

